

Πεζοπορώντας στο Πακιστάν Κατασκήνωση βάσης του K2 – πέρασμα Γκοντογκόρο Λα

Κείμενο - φωτογραφίες: Μάκης Κακολύρης

Καθοδόν προς την κατασκήνωση βάσης του Κ2.

Η οροσειρά Καρακορούμ

Το Πακιστάν καταλαμβάνει επιφάνεια 796.095τ. χλμ., περίπου όσο η Γαλλία και η Μεγάλη Βρετανία μαζί ή 6 φορές η Ελλάδα. Διαιρείται σε τρεις μεγάλες γεωγραφικές περιοχές: τα υψίπεδα του Βορρά, την πεδιάδα του Ινδού ποταμού –η οποία υποδιαιρείται στις επαρχίες του Πουντζάμπ και του Σιντ– και το οροπέδιο Μπαλουχιστάν. Στα εκτεταμένα υψίπεδα του Βορρά, στα σύνορα με την Κίνα και την Ινδία, δεσπόζει η οροσειρά Καρακορούμ ή Κορακοράμ (Korakorum ή Korakoram). Η λέξη είναι τουρκική και σημαίνει «μαύρο χαλίκι». Σε μια ακτίνα 180χλμ., υπάρχουν περισσότερες από 100 κορυφές πάνω από 7000μ. Επίσης, στο Καρακορούμ βρίσκεται η μεγαλύτερη συγκέντρωση κορυφών ψηλότερων από 8000μ. στη γη, σε απόσταση περίπου 24χλμ. η μία από την άλλη, συμπεριλαμβανομένου του Κ2, της δεύτερης ψηλότερης στον πλανήτη (8611μ.), όπως και των Γκάσερμπρουμ I (Gasherbrum I, 8080μ.), Μπροντ Πικ (Broad Peak, 8051μ.) και Γκάσερμπρουμ II (Gasherbrum II, 8035μ.), ενδέκατης, δωδέκατης και δέκατης τρίτης ψηλότερης κορυφής του κόσμου αντίστοιχα. Το Νάνγκα Παρμπάτ (Nanga Parbat), που είναι το ένατο ψηλότερο βουνό στη γη (8126μ.) και σημαίνει «γυμνό βουνό», δεν ανήκει αυστηρά στην οροσειρά Καρακορούμ, αλλά αποτελεί τη δυτική προέκταση των κύριων Ιμαλαΐων. Η όψη Ρουπάλ (Rupal Face), στη νότια πλευρά του βουνού, είναι η ψηλότερη στον κόσμο (4600μ. από τη βάση του). Το αεροπλάνο από Ισλαμαμπάντ προς Σκαρντού πετά κοντά στο Νάνγκα Παρμπάτ, εξασφαλίζοντας

στους επιβάτες που κάθονται στη δεξιά μεριά του αεροσκάφους (ή στην αριστερή στην επιστροφή) μαγευτικές εικόνες του βουνού, καιρού επιτρέποντος. Στη δεκαετία του 1850 ο τοπογράφος Τόμας Μοντγκόμερι (Thomas Montgomerie) έδωσε την ονομασία Κ1 έως Κ6 (Κ για το Καρακορούμ) σε έξι ψηλά βουνά που ήταν ορατά από τον σταθμό του στο όρος Haramukh, στην κοιλάδα του Κασμίρ. Στη συνέχεια, οι αριθμοί έφτασαν τους τριάντα. Στην τοπική γλώσσα Μπάλτι (Balti), το Κ2 ονομάζεται Chogo-ri, που σημαίνει «μεγάλο βουνό».

Επίσης η οροσειρά Κορακορούμ είναι η περιοχή της γης με τους περισσότερους παγετώνες εκτός των πολικών περιοχών. Ο Σιάτσεν (Siachen), με μήκος 70χλμ., και ο Μπιάφο (Biafo), με 63χλμ., είναι ο δεύτερος και τρίτος μακρύτερος παγετώνας έξω από τις πολικές περιοχές. Ο μεγαλύτερος όσον αφορά την έκταση είναι ο Μπαλτόρο (Baltoro, 660τ.χλμ.).

Το Σκαρντού

Σημείο εκκίνησης για τις πεζοπορικές και ορειβατικές διαδρομές στο Καρακορούμ αποτελεί η πόλη Σκαρντού (Skardu). Στο Σκαρντού φτάνει κανείς είτε αεροπορικώς (50') από το Ισλαμαμπάντ ή τη Λαχόρη είτε οδικώς (περίπου 20 ώρες). Βρίσκεται σε υψόμετρο 2290μ., στη συμβολή των ποταμών Ινδού και Σίγκαρ (Shigar), και αριθμεί 26.000 κατοίκους. Οι κεντρικοί του δρόμοι είναι πολύβουοι, χωρίς πεζοδρόμια και με μεγάλη ρύπανση από τις εξατμίσεις αυτοκινήτων και μοτοσικλετών. Θεωρούμε εαυτούς τυχερούς που το ξενοδοχείο που

είχαμε κλείσει, το Hikk Inn, βρισκόταν μακριά από το κέντρο και διέθετε έναν εξαιρετικό κήπο με βερικοκιές, μηλιές και κερασιές, στον οποίο μπορούσαμε να απομονωθούμε. Η περιοχή παράγει μικρά, υπέροχα βερικόκα. Καθοδόν από το αεροδρόμιο του Σκαρντού στο ξενοδοχείο, ο ταξιτζής σταμάτησε, σκαρφάλωσε σε μια μάντρα, γέμισε μισή τσάντα βερικόκα και μας τα πρόσφερε. Κοντά στο ξενοδοχείο όπου καταλύσαμε βρίσκεται ο μεγάλος γρανιτένιος βράχος Manthal Buddha που φέρει ανάγλυφο γλυπτό του Βούδα, το οποίο χρονολογείται πιθανότατα από τον 8^ο αιώνα μ.Χ. Στην πόλη υπάρχουν δύο καταστήματα με πεζοπορικά και ορειβατικά είδη προς πώληση ή ενοικίαση.

Στο χωριό Λακάλι.

Μεσημεριανό στη θέση Λιλίγκο.

Η διαδρομή

Η δημοφιλής πεζοπορική διαδρομή που είχαμε σκοπό να πραγματοποιήσουμε ήταν 14ήμερης διάρκειας και θα μας έφερνε αρχικά στην κατασκήνωση βάσης (base camp) του K2 (4965μ.) και στη συνέχεια στο πέρασμα Γκοντογκόρο Λα (Gondogoro La pass, 5595μ.). Ενδεικτικά αναφέρω ότι από τους 1400 πεζοπόρους που επισκέφθηκαν το Πακιστάν το 2023, 1100 έκαναν το πέρασμα Γκοντογκόρο Λα, ενώ 115 αρκέστηκαν μόνο στην κατασκήνωση βάσης του K2. Από τα πολλά γραφεία που προσφέρουν τη συγκεκριμένη εξόρμηση, επιλέξαμε την πακιστανική εταιρεία Arpicot Tours, η οποία θα μας παρείχε οδηγούς, βαστάζους (porters) και τροφή (1800\$ το πακέτο). Στην ομάδα, εκτός από τον Βασίλη κι εμένα, συμμετείχαν άλλα οκτώ άτομα: οι Jon, Μαΐα και Rufi από τη χώρα των Βάσκων, οι Daniele, Dani και Giuseppe από την Ιταλία, ο Rick από την Αγγλία και ο Tim από το Βιετνάμ. Οδηγός μας ήταν ο ικανότατος Muradali Kanday (WhatsApp: +92 331 8585190), με βοηθό τον καλλίφωνο Muhammad Iqbal, ο οποίος με τη στεντόρεια φωνή του τραγουδούσε σε κάθε διάλειμμα για ξεκούραση, αν και δεν σταματούσαμε συχνά.

Σημείο εκκίνησης της πεζοπορικής διαδρομής ήταν το χωριό Ασκόλι (Ascole), τελευταίο και μοναδικό καθοδόν προς το K2. Σε αντίθεση με τη διαδρομή προς την κατασκήνωση βάσης του

Έβερεστ ή της Αναπούρνα στο Νεπάλ, στις πεζοπορικές και ορειβατικές διαδρομές της οροσειράς του Καρακορούμ δεν υπάρχουν καταλύματα. Η διαμονή γίνεται αποκλειστικά σε σκηνές που μεταφέρονται καθημερινά από τους βαστάζους, όπως και όλα τα άλλα χρειαζούμενα. Η απόσταση μεταξύ Σκαρντού και Ασκόλι είναι περίπου 100χλμ. και διαρκεί με τζιπ γύρω στις 5 ώρες λόγω της κακής κατάστασης του δρόμου. Στο χωριό των 60 κατοικιών και των 600 κατοίκων υπάρχουν μίνι μάρκετ, δύο εστιατόρια και δύο κλειστοί χώροι κατασκήνωσης, με ένα κτήριο τουαλέτας και μια στοιχειώδη εγκατάσταση ντους. Η διαμονή το πρώτο βράδυ γίνεται εδώ.

1^η ημέρα πεζοπορίας: Από το Ασκόλι (3045μ.) στην κατασκήνωση Τζόιλα (Joila, 3150μ.), απόσταση 17χλμ., 5-6 ώρες

Αφού φάγαμε πρωινό, ξεκινήσαμε στις 06:30, μαζί με τους δύο οδηγούς, τους δύο μαγείρους και τους δύο βοηθούς τους, περίπου 40 βαστάζους, και μερικά μουλάρια, προς την επόμενη κατασκήνωση Τζόιλα, ακολουθώντας τον ποταμό Μπράλντο (Braldu). Πέρασαμε την άκρη του παγετώνα Μπιάφο και ύστερα από λίγο σταματήσαμε στη θέση Κοροφόν (Korofon) για να γευματίσουμε. Στις 12:30 είχαμε ήδη φτάσει στον προορισμό μας. Ύπνος, φαγητό και μετά πάλι ύπνος. Λίγο πολύ το ίδιο πρόγραμμα θα επαναλαμβανόταν σχεδόν καθημερινά. Η κατασκήνωση Τζόιλα,

για να αποφύγουμε τον ήλιο, μας περίμενε ανελέητος στην κατασκήνωση όταν φτάναμε κάθε μεσημέρι. Πάνω από την κατασκήνωση ξεπρόβαλε η κορυφή Παγιού (6610μ.). Ραγού σημαίνει «αλάτι» στα Μπάλτι. Σύμφωνα με τον μύθο, η κορυφή Παγιού ήταν φτιαγμένη από αλάτι. Οι νεράιδες που ζούσαν στο βουνό άφηναν τους ανθρώπους να πάρουν όσο αλάτι ήθελαν, αρκεί να μην το πουλούσαν. Αυτοί

εκτός από πράσινο, διαθέτει καθαρό κρύο νερό, το οποίο όμως θολώνει αργότερα το απόγευμα. Για να αποφύγουμε τυχόν δυσάρεστες παρενέργειες, τόσο ο Βασίλης όσο και εγώ φιλτράραμε το νερό που πίναμε (χρησιμοποιούσαμε το Gray Geopress).

2^η ημέρα: Από την κατασκήνωση Τζόλα στην κατασκήνωση Παγιού (Ραιμ, 3395μ.), απόσταση 19χλμ., 6-7 ώρες.

Δεδομένου ότι το ανάγλυφο της διαδρομής δεν παρουσίαζε καμία δυσκολία, τις πρώτες μέρες, μέχρι και την κατασκήνωση Κονκόρντια (Concordia), περπατάγαμε φορώντας απλώς καλά αθλητικά παπούτσια και όχι πεζοπορικές μπότες. Εκτός από τη ζέστη, το μόνο που μας απασχολούσε κατά τη διαδρομή ήταν να κάνουμε συχνά στην άκρη για να μην παρεμποδίζουμε τους βαστάζους, οι οποίοι, αν και φορτωμένοι με 23 κιλά ο καθένας, βάδιζαν πολύ πιο γρήγορα από εμάς. Και σε αυτή τη διαδρομή, το μονοπάτι ακολουθεί τον ποταμό Μπράλντο. Στην πραγματικότητα πρόκειται για έναν υποτυπώδη χωματοδόδρομο που ξεκινά από το Ασκόλι και διαρκώς επεκτείνεται με σκοπό να φτάσει κάποια στιγμή στην κατασκήνωση Παγιού. Η τελευταία ώρα της διαδρομής είχε μερικά μικρά, επίπονα ανεβοκατεβάσματα. Οι λεύκες, σημύδες και ιτιές της κατασκήνωσης δεν ήταν αρκετές για να μας προστατεύσουν από τον μεσημεριανό ήλιο, που κυριολεκτικά πύρωνα τις σκηνές μας. Αν και ξεκινούσαμε την πεζοπορία νωρίς το πρωί

παράκουσαν την προτροπή των νεράιδων και το βουνό έγινε αμέσως βράχος.

3η ημέρα: Από την κατασκήνωση Παγιού (3395μ.) στην κατασκήνωση Χομπορσέ (Hoborse, 3825μ.), απόσταση 11,7χλμ., 6-7 ώρες.

Μετά από ένα δίωρο πεζοπορίας, πραγματοποιήσαμε πανηγυρικά την είσοδό μας στον παγετώνα Μπαλτόρο, τον πέμπτο μεγαλύτερο σε έκταση παγετώνα στον κόσμο σε μη πολιτική περιοχή. Μεγάλο του μέρος καλύπτεται από φερτά υλικά, συνήθως σε πάχος περίπου ενός μέτρου. Συχνά ακούγαμε τον θόρυβο από κατολισθήσεις που πρόσθεταν πετρώδες υλικό στον παγετώνα. Το βάθος του στον καταυλισμό Γκόρο 2 (Goro 2) φτάνει τα 170μ., ενώ στην κατασκήνωση βάσης του K2 τα 140-150μ. Σπουδαίο αξιοθέατο της ημέρας, οι περιβόητοι πύργοι Τράνγκο (Trango Towers): μια ομάδα από εξαιρετικά απότομες βραχώδεις κορυφές (περισσότερες από 15), που προσφέρουν ιδιαίτερα δύσκολες αναρριχητικές διαδρομές παγκοσμίου κλάσεως. Για μεσημεριανό σταματήσαμε κάτω από τον καυτό ήλιο στη θέση Λίλιγκο (Liligo), με την ομώνυμη κορυφή (6161μ.) στα δεξιά μας. Η διαδρομή έως εδώ είχε αρκετά σκαμπανεβάσματα και σε πολλές περιπτώσεις το μονοπάτι ήταν πετρώδες. Όπως παντού στον κόσμο, έτσι κι εδώ οι μύγες είναι ενοχλητικές. Περίπου μία ώρα πριν φτάσουμε στο τέλος της ημερήσιας διαδρομής, έκανε μεγαλοπρεπές την εμφάνισή του το Μπροντ Πικ, με την κορυφή του

καλυμμένη από σύννεφα.

4^η και 5^η μέρα: από την κατασκήνωση Χομπορσέ (3825μ.) στην κατασκήνωση Ουρντούκας (Urdukas, 4040μ.), απόσταση 5,3χλμ., 2,5 ώρες.

Σύντομη και σχετικά εύκολη πεζοπορία σε καλό μονοπάτι, αν και με αρκετές πέτρες, πάνω στον παγετώνα Μπαλτόρο, με τους εντυπωσιακούς παγετώνες Ντούνκε (Dunke) και Μπιάλε (Biale) να εκβάλλουν πάνω του στα αριστερά μας. Κατά τη διάρκεια της διαδρομής βλέπαμε μπροστά μας το Μπροντ Πικ και την κορυφή του Γκάσερμπρουν IV (Gasherbrun IV, 7925μ.). Στην κατασκήνωση, φτάσαμε νωρίς το μεσημέρι. Χωρίς σκιές από δένδρα, βαστάζοι και πεζοπόροι αναζητούν καταφύγιο σε μεγάλους ογκόλιθους και κάποιες σπηλιές. Έχοντας φτάσει πλέον σε υψόμετρο 4000μ., στη συγκεκριμένη τοποθεσία επρόκειτο να μείνουμε ακόμα μία μέρα για εγκλιματισμό.

6^η μέρα: Από την κατασκήνωση Ουρντούκας (4040μ.) στην κατασκήνωση Γκόρο 2 (4290μ.), απόσταση 11,4χλμ., 6-7 ώρες.

Καθώς περπατάμε σε μάλλον κακοτράχαλο πεδίο, μπροστά μας ορθώνεται η κορυφή Γκάσερμπρουν IV ή G4, ενώ στο βάθος στα δεξιά της μόλις που φαίνεται η Γκάσερμπρουν II ή G2 (8035μ.), αν και ψηλότερη από την πρώτη. Στη συνέχεια, στα δεξιά μας κάνει την εμφάνισή του μέρος του Μπροντ Πικ και συναντάμε τον παγετώνα Μούζταγκ (Muztagh), ο οποίος οδηγεί βόρεια στο ομώνυμο δύσκολο πέρασμα σε υψόμετρο 5800μ. Ο Sir Francis Younghusband ήταν ο πρώτος που έγραψε γι' αυτό το πέρασμα το 1887, όταν, ερχόμενος από την Κίνα, διέσχισε την οροσειρά Καρακορούμ με μερικούς βαστάζους, χωρίς σκηνή, μόνο μ' έναν υπνόσακο, ένα γούνινο παλτό και ξηρά τροφή.

Μετά το μεσημεριανό γεύμα στη θέση Γκόρο 1, άρχισαν να ξεδιπλώνονται μπροστά μας εντυ-

Στην κατασκήνωση Ουρντούκας, (Urdukas, 4.040μ.).

πωσιακές κάθετες επιφάνειες καθαρού πάγου που έλιωναν και το ύψος τους ξεπερνούσε τα 10 μέτρα. Στα δεξιά μας ορθωνόταν το Μάσερμπρουν (Masherbrun, 7821μ.) ή K1, 22^η ψηλότερη κορυφή στον κόσμο. Η κατασκήνωση Γκόρο 2 βρίσκεται πάνω στον παγετώνα, ο οποίος έχει βάθος 171μ. και καλύπτεται από ένα ψιλό στρώμα χαλικιού, πάνω στο οποίο στήνονται οι σκηνές. Φυσικά δεν υπάρχουν τουαλέτες στον πάγο. Οι λιγοστές τουαλέτες αποτελούνται από μια μικρή σκάλα που

Οι μάγαροι και το μεταφερόμενο μαγειρείο της ομάδας.

Οι δεκάδες πλακέτες με τα ονόματα νεκρών στο μνημείο Gilkey.

οδηγεί σε μια μικρή πλατφόρμα που περιβάλλεται από ένα παραβάν και από κάτω της υπάρχει ένα πλαστικό δοχείο, όπου καταλήγουν οι ακαθαρσίες. Το περιεχόμενο του δοχείου υποτίθεται ότι το αδειάζουν κάπου μακριά από τον πάγο, σε αμμώδες έδαφος. Βέβαια, ελάχιστα είδαμε να τις χρησιμοποιούν. Εδώ, αν θυμάμαι καλά (ή ίσως στην προηγούμενη κατασκήνωση) έλαβε δυστυχώς χώρα η θυσία της κασίκας που ήταν μαζί μας. Μέχρι τότε το βραδινό πλαισιωνόταν

κάθε φορά από ένα κοτόπουλο που σφαζόταν επί τόπου. Παλαιότερα, στην κατανάλωση της κασίκας συμμετείχαν και οι βαστάζοι, αλλά στις μέρες μας, αντ' αυτού λαμβάνουν χρήματα για το κρέας.

7^η μέρα: Από την κατασκήνωση Γκόρο 2 (4290μ.) στην κατασκήνωση Κονκόρντια (Concordia, 4575μ.), απόσταση 11χλμ., 5 ώρες.

Μια μέρα χάρμα κορυφών! Κοιτάζοντας προς τα πίσω βλέπουμε το Μάσερμπρουμ (7821μ.), ενώ μπροστά μας το Γκάσερμπρουμ IV (7925μ.) ή K3, 17° ψηλότερο βουνό στον κόσμο, και φευγαλέα την κορυφή του Γκάσερμπρουμ II (8035μ.). Το Γκάσερμπρουμ II είναι το 14° ψηλότερο βουνό στον κόσμο. Στα αριστερά μας, οι κορυφές Crystal Peak (6252μ.) και Marble Peak (6256μ.) εμπόδιζαν τη θέα προς το K2, το οποίο εμφανίστηκε ξαφνικά ύστερα από περίπου 4 ώρες διαδρομής. Για τις επόμενες δύο μέρες, η θέα του θα κατέκλυζε συνεχώς τα μάτια, την ψυχή μας και, φυσικά, τους φακούς των φωτογραφικών μας μηχανών. Εξίσου επιβλητική, κυρίως με τον όγκο της, ξεπροβάλλει σε κοντινότερη απόσταση η Μπροντ Πικ (8051μ.). Η θέση Κονκόρντια, στην οποία κατασκηνώσαμε, είναι το σημείο συνάντησης πέντε παγετώνων. Προσφέρει θέα 360° σχεδόν σε όλες τις μεγάλες κορυφές της περιοχής. Όσο τρελό κι αν ακούγεται, η ύπαρξη μιας κεραίας κινητής τηλεφωνίας στην περιοχή μάς επέτρεψε να έχουμε Wi-Fi στα 4.500μ. και να στείλουμε κάποιο καθησυχαστικό μήνυμα

σε συγγενείς και φίλους (είχα προμηθευτεί μια κάρτα sim της εταιρείας SCOM κατά την άφιξή μας στο αεροδρόμιο του Σκαρντού. Η εν λόγω εταιρεία παρέχει υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας στις αστικές και αγροτικές περιοχές του Γκιλγκίτ-Μπαλτιστάν και του Αζάντ Κασμίρ).

Στην κατασκήνωση βάσης του K2

8^η και 9^η μέρα: Από την κατασκήνωση Κονκόρντια (4575μ.) στην κατασκήνωση βάσης του K2 (4965μ.), απόσταση 12χλμ., 6 ώρες

Αριστερά το K2 (8.911μ.) και δεξιά το Μπροντ Πικ (8.051μ.) όπως φαίνονται από την Κονκόρντια.

(επιστροφή στην κατασκήνωση Κονκόρντια από τα ίδια).

Προκειμένου να φτάσουμε στην κατασκήνωση βάσης του Κ2, αρχικά κινηθήκαμε σε ένα πεδίο με πέτρες για αρκετή ώρα, για να συνεχίσουμε αμέσως μετά, πολύ ευκολότερα και ευχάριστα, χωρίς να γλιστράμε, πάνω στον παγετώνα Godwin Austen. Ήταν η πρώτη μέρα που φοράγαμε κανονικές πεζοπορικές μπότες, χωρίς όμως σε καμία περίπτωση να χρειάζεται η χρήση κραμπόν. Στα αριστερά μας είχαμε το Μπροντ Πικ, ενώ μπροστά μας βλέπαμε συνεχώς το Κ2. Πριν φτάσουμε στην εκτεταμένη κατασκήνωση βάσης του Κ2, κάναμε μια μικρή παράκαμψη αριστερά, προκειμένου να επισκεφθούμε το μνημείο Γκίλγκυ (Gilkey Memorial), που πήρε το όνομά του από τον Art Gilkey, μέλος της αμερικάνικης ορειβατικής αποστολής στο Κ2 το 1953, ο οποίος καταπλακώθηκε από χιονοστιβάδα κατά τη διαδικασία διάσωσης της ομάδας του από μια υψηλή κατασκήνωση. Τα βράχια του μνημείου, του οποίου η προσπέλαση είναι επίπονη, δεδομένου ότι δεν υπάρχει σημαδεμένο μονοπάτι και η μετακίνηση γίνεται πάνω σε βράχους, φιλοξενούν δεκάδες αναμνηστικές πλακέτες με τα ονόματα ορειβατών που έχασαν τη ζωή τους τόσο στο Κ2 όσο και στο Μπροντ Πικ. Ας μη ξεχνάμε ότι το Κ2 ονομάζεται «βουνό-δολοφόνος», καθώς, μέχρι τις επιτυχημένες σεζόν του 2022 και 2023, ένας στους τέσσερις που επιχειρούσαν να ανέβουν την κορυφή του δεν επέστρεφε ποτέ πίσω. Η θέα των ονομάτων στις κολλημένες στους βράχους πλακέτες ήταν συγκλονιστική. Το κλίμα βάρυνε ακόμη περισσότερο από την παρουσία μιας μεγάλης ομάδας Ιταλών που είχαν έρθει για να τιμήσουν τη μνήμη της Christina Castagna, που σκοτώθηκε στο Μπροντ

Τουαλέτα στον παγετώνα.

Μπροστά στο Κ2.

Πικ στις 18 Ιουλίου 2009, σε ηλικία 22 ετών.

Στην κατασκήνωση βάσης του Κ2 φτάσαμε στις 31 Ιουλίου 2024, ακριβώς 70 χρόνια από την πρώτη επιτυχημένη ανάβαση στην κορυφή από τους Ιταλούς Achille Compagnoni και Lino Lacedelli στις 31 Ιουλίου 1954. Το 2021 πραγματοποιήθηκε η πρώτη επιτυχημένη χειμερινή ανάβαση του Κ2 από τον Nirmal Purja και άλλους εννέα Νεπαλέζους ορειβάτες. Σε μία μέρα, στις 22 Ιουλίου 2022 έφτασαν στην κορυφή 90 άτομα, όταν είχαν χρειαστεί 40 χρόνια για να συμπληρωθούν οι πρώτες 100 επιτυχημένες αναβάσεις. Την ίδια χρονιά, σκαρφάλωσαν στην κορυφή του Κ2 περί τα 200 άτομα. Το 2023 καταγράφηκαν περισσότερες από 112 αναβάσεις στην κορυφή του Κ2, 63+ στην Γκάσερμπρουμ Ι, 65+ στην Γκάσερμπρουμ ΙΙ, 61+ στην Μπροντ Πικ και 60+ στην κορυφή του Νάγκα Μπάρματ. Όπως μας είπαν, η φετινή χρονιά δεν ήταν από τις καλύτερες λόγω καιρικών συνθηκών. Στις 26 Ιουλίου ο καιρός βελτιώθηκε, πράγμα που επέτρεψε σε κάποιες αποστολές να κινηθούν με επιτυχία προς την κορυφή του Κ2. Στις 28 Ιουλίου, ο Γάλλος Benjamin Védrynes κατέρριψε το ρεκόρ ταχύτητας ανάβασης στην κορυφή, καλύπτοντας τη συνθηθέστερη διαδρομή από το Advanced Base Camp (5303μ.) στην κορυφή (8611μ.) σε μόλις 11

Η κατασκήνωση βάσης του K2.

ώρες, χωρίς τη βοήθεια συμπληρωματικού οξυγόνου. Το προηγούμενο ρεκόρ, που είχε σημειωθεί από τον Benoit Chamoux το 1986, ήταν 23 ώρες. Ωστόσο, την προηγούμενη μέρα, στις 27 Ιουλίου, σκοτώθηκε το σπουδαίο ιαπωνικό ορειβατικό δίδυμο Kazuya Hiraiide (45 ετών) και Kenro Nakajima (39 ετών), μετά από πτώση στην κάθετη δυτική όψη του βουνού.

Σημαντικό επίτευγμα για τα δεδομένα του K2 θεωρήθηκε η επιτυχής επιχείρηση ανάκτησης, από Πακιστανούς ορειβάτες, της σορού του Muhammad Hassan από τα 8200μ., στις 30 Ιουλίου 2024. Ο Μοχάμεντ Χασάν είχε αρρωστήσει καθοδόν προς την κορυφή και στις 27 Ιουλίου 2023 υπέστη αργό θάνατο στο Bottleneck (ένα στενό λούκι 400μ. κάτω από την κορυφή του K2, πάνω από το οποίο ορθώνονται κάθετες επιφάνειες πάγου αρνητικής κλίσης, οι επονομαζόμενες «séfac»), ενώ ένας μεγάλος αριθμός ορειβατών τον προσπέρασαν σκαρφαλώνοντας προς τα πάνω, καθώς και κατά την επιστροφή τους, χωρίς να προστρέξουν σε βοήθεια. Η δικαιολογία που προβάλλεται σε τέτοιες περιπτώσεις είναι η υποτιθέμενη αδυναμία διάσωσης σε τόσο δύσκολα σημεία. Υπεύθυνη της αποστολής ανάκτησης της σορού ήταν η Πακιστανή ορειβάτισσα Naila Kiani, η οποία έχει σκαρφαλώσει τις 11 από τις 14 ψηλότερες κορυφές πάνω από 8000μ., τις 7 από αυτές

μάλιστα σε διάστημα μικρότερο των 6 μηνών. Σύμφωνα με την Kiani, η παραπάνω επιχείρηση έδειξε τις αυξημένες ικανότητες των Πακιστανών εργαζομένων και ορειβατών μεγάλου υψομέτρου, οι οποίοι όμως χρειάζεται να λαμβάνουν πιστοποιημένη εκπαίδευση –κάτι που δεν υφίσταται σήμερα, έτσι ώστε να μπορούν επίσης να χαιρούν

Στην κατασκήνωση βάσης του K2 (4.965μ.) με τον οδηγό μας Μουράντ

Καθοδόν προς την κατασκήνωση Αλί.

επαρκών αμοιβών και να παρέχουν υπηρεσίες υψηλής ποιότητας στους διεθνείς πελάτες τους. Εν γένει, σε αντίθεση με τη Δύση, οι ορειβάτες και ορειβάτισσες του Πακιστάν δεν τυγχάνουν αναγνώρισης στη χώρα τους. Σχετικά με τη ζωή των Πακιστανών βασιτάζων, βλ. το ντοκιμαντέρ της Lara Lee *K2 and the Invisible Footmen*.

Από την Ελλάδα, στην κορυφή του K2 έχει ανέβει ο Αλέξανδρος Αραβίδης. Αυτό έγινε στις 26 Ιουλίου 2014. Ο σύντροφός του Πάνος Αθανασιάδης αποφάσισε να σταματήσει 150μ. από την κορυφή, στα 8460μ. Τον Φεβρουάριο του 2021, έπειτα από 48 ημέρες, ο Αντώνης Συκάρης αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη χειμερινή προσπάθεια ανάβασης στην κορυφή του K2 (ο κορυφαίος Έλληνας ορειβάτης έφυγε από τη ζωή τον Απρίλιο του 2022 σε υψόμετρο 7400μ. κατεβαίνοντας από την κορυφή του Dhaulagiri, 8167μ.). Τον Αύγουστο του 2021 επιχειρήσε να ανέβει στις κορυφές Μπροντ Πικ και K2 ο Φώτης Θεοχάρης, αλλά η αποστολή ακυρώθηκε, λόγω του θανάτου ενός φίλου του από χιονοστιβάδα. Τον Αύγουστο του 2023 κατάφερε να ανέβει ο ίδιος στην κορυφή Sprantik ή Golden Peak (7027μ.) του Καρακορούμ. Αναφορικά με τις υπόλοιπες κορυφές, ο Χρήστος Μπαρούχας έφτασε στην κορυφή του Γκάσερ-

μπρουμ II το πρωί της 10^{ης} Ιουλίου 2001 (πέθανε από πνευμονικό οίδημα στις 6 Οκτωβρίου 2003 κατεβαίνοντας από την κορυφή του Cho-Ου, στα 7300μ.). Στην κορυφή του Νάγκα Μπάρμπατ (Nanga Parbat) ανέβηκε το πρωί της 10^{ης} Ιουλίου 2024 ο Θωμάς Νταβαρίνος (57 ετών), ως μέλος της εμπορικής αποστολής της Seven Summits.

Μετά τη διανυκτέρευση μας στην κατασκήνωση βάσης του K2, πήραμε τον δρόμο της επιστροφής προς την κατασκήνωση Κογκόρντια, για να ακολουθήσουμε την επόμενη μέρα ακριβώς την αντίθετη κατεύθυνση προς το διάσελο Γκοντογκόρο Λα και την κοιλάδα Χούσε (Husse Valey). Για εκείνους που επιθυμούν να μη συνεχίσουν και να επιστρέψουν από τα ίδια, υπολείπονται ακόμη πέντε μέρες μέχρι το χωριό Ασκόλι. Κατευθυνόμενοι πίσω στην Κογκόρντια, κάναμε μια πολύ μικρή παράκαμψη για να επισκεφθούμε την κατασκήνωση βάσης του Μπροντ Πικ (4820μ.), όπου όμως συναντήσαμε ελάχιστες σκηνές. Ένας σημαντικός αριθμός ορειβατών, περί τους 20, είχε καταφέρει να ανέβει στην κορυφή το πρωί της 27^{ης} Ιουλίου, όταν οι καιρικές συνθήκες είχαν βελτιωθεί σημαντικά, όπως και στο όμορο K2. Η κορυφή του Μπροντ Πικ εκτείνεται σε μήκος περίπου 1,5χλμ., εξ ου και το όνομά του.

Στην κατασκήνωση Αλί (Ali Camp, 4.940μ.).

Συνεχίζοντας προς το πέρασμα Γκοντογκόρο Λα

10^η ημέρα: Από την κατασκήνωση Κογκόρντια (4575μ.) στην κατασκήνωση Αλί (Ali Camp, 4940μ.), απόσταση 10,2χλμ., 4-5 ώρες.

Όπως και η πεζοπορία προς το καταφύγιο βάσης του K2, έτσι και αυτή λαμβάνει χώρα πάνω σε παγετώνα, αυτή τη φορά τον Vigne, που πήρε το όνομά του από τον Βρετανό εξερευνητή Godfrey Vigne (1801-1863). Η ύπαρξη λεπτής άμμου πάνω στον παγετώνα διευκολύνει εξαιρετικά την κίνηση. Το εντυπωσιακό είναι ότι κάθε παγετώνας έχει τα δικά του χαρακτηριστικά και την ιδιαίτερη μορφολογία του, έτσι που η κάθε διαδρομή να είναι πραγματικά μοναδική. Η ήπια ανάβαση του συγκριμένου παγετώνα, που τον διέσχιζε ένα μικρό ποτάμι με πρασινωπά νερά, με την κορυφή Μίτρε (Mitre, 6030μ.) να ορθώνεται στα δεξιά μας, αλλά και τις πολλές άλλες χιονισμένες κορφές μπροστά μας, ήταν από τις απολαυστικότερες διαδρομές που κάναμε. Η κατασκήνωση Αλί βρίσκεται στα δεξιά του παγετώνα και πήρε το όνομά της από

τον Ali Mohammed, κάτοικο του χωριού Χούσε, ο οποίος, το 1985, ανακάλυψε το πέρασμα Γκοντογκόρο Λα ως συντομότερο δρόμο για το σπίτι του επιστρέφοντας από μια ορειβατική αποστολή στο Chogolisa (7668μ.).

11^η ημέρα: Από την κατασκήνωση Αλί (4940μ.) στο πέρασμα Γκοντογκόρο Λα (5595μ.) και στη συνέχεια στην κατασκήνωση Χούσπρουγκ (Huisprung, 4675μ.), απόσταση 10χλμ., ώρες 6-7 ανάβαση, 4-5 κατάβαση.

Αναμφίβολα το δυσκολότερο και τεχνικότερο κομμάτι της διαδρομής. Αφού ξεθάψαμε από τον πάτο του σακιδίου κραμπόν, μποντριέ, λανιέρα, караμπίνερ και κράνος, ξεκινήσαμε στις 10 το βράδυ, με μόνο μερικές ώρες ύπνου. Η διάσχιση του περάσματος και η κάθοδος προς την πλευρά της κοιλάδας του Χούσε πρέπει να γίνει νωρίς το πρωί, πριν ξεκινήσουν να λιώνουν οι πάγοι και αρχίσουν οι κατολισθήσεις των βράχων. Δύο περίπου ώρες πριν από την κορυφή του περάσματος, φορέσαμε τον εξοπλισμό μας και δεθήκαμε με ένα караμπίνερ από τα φιξαρισμένα σχοινιά της πλαγιάς. Οι γραμμές που σχημάτιζε το φως από τους φακούς κεφαλής χάνονταν ψηλά στο άπειρο.

Με δυσκολίες στην αναπνοή και έναν βήχα που με τυραννούσε μέρες, ένιωθα διαρκώς την πίεση των δεκάδων ατόμων που ακολουθούσαν πίσω μου ασφαλισμένοι από το ίδιο, μοναδικό σχοινί. Ο αεικίνητος οδηγός μας Μουράντ στεκόταν δίπλα σε κάθε αναβάτη που αποζητούσε, όπως εγώ, κάποιο είδος υποστήριξης. Αυτό ήταν κάτι που με βοήθησε σημαντικά. Μαζί με τις διάφορες ομάδες πεζοπόρων ανέβαιναν οι βαστάζοι, μεταφέροντας τα 23 κιλά που τους αναλογούσαν, αλλά και το υπόλοιπο βοηθητικό προσωπικό, χωρίς κραμπόν, απλώς φορώντας ένα ζευγάρι πλαστικά παπούτσια. Φτάσαμε στην κορυφή του περάσματος αρκετά νωρίς, πριν ανατείλει ο ήλιος, χωρίς να μπορούμε να δούμε ακόμη στη σειρά τις τέσσερις κορυφές άνω των 8000μ. K2, Μπροντ Πικ, Γκάσερμπρουμ I και II, μοναδική εικόνα για την οποία είναι γνωστό το σημείο. Στη συνέχεια, κινηθήκαμε προς την άλλη πλευρά, αλλά η κατάβαση γινόταν πολύ αργά, έτσι που κάποιοι επέστρεψαν στην κορυφή για να θαυμάσουν τη θέα. Δυστυχώς, η αναπνοή μου δεν μου επέτρεψε να κάνω το ίδιο.

Η κατάβαση ήταν μεγάλη, απότομη, πάνω σε βράχους, ακολουθώντας ένα σχοινί κατά τόπους ξεφτισμένο. Για κάποιους, ήταν κουραστικότερη από την ίδια την ανάβαση. Στη συνέχεια, η απόσταση μέχρι την κατασκήνωση Χούσπρουγκ ατελείωτη. Η ίδια η κατασκήνωση ήταν πολύ όμορφη, με τις σκηνές δίπλα σ' ένα ποταμάκι που σχημάτιζε λίμνη. Με δυσκολία σηκώθηκα από το στρώμα για το βραδινό φαγητό.

12^η ημέρα: Από την κατασκήνωση Χούσπρουγκ (4675μ.) στην κατασκήνωση Σάιτσο (Saitcho, 3395μ.), απόσταση 16χλμ., 7 ώρες.

Η διαδρομή ακολουθεί τον παγετώνα Ανατολικό Γκοντογκόρο (East Gondogoro), περνώντας κάτω από τη κορυφή Λάιλα (Laila Peak, 6096μ.). Στα δεξιά του παγετώνα βρίσκεται η κορυφή Γκοντογκό-

ρο (5650μ.), την οποία κάποιος σκληροτράχηλος μπορεί ν' ανέβει την ίδια μέρα, καθώς δεν παρουσιάζει τεχνικές δυσκολίες. Πίσω από την κορυφή βρίσκεται το δύσκολο πέρασμα Μάσερμπρουμ Λα, στα 5364μ. Λίγο πριν από την κατασκήνωση Ντάλσαν (Dalsan, 4175μ.), όπου σταματήσαμε για μεσημεριανό φαγητό (πρωί ήταν στην πραγματικότητα!), η διαδρομή στρίβει αριστερά ακολουθώντας πλέον τον παγετώνα Γκοντογκόρο. Στην κατασκήνωση Σάιτσο, η οποία βρίσκεται κοντά στον ποταμό Χούσε, υπήρχε μεγάλος συνωστισμός από σκηνές. Ωστόσο, είναι ένα καλό μέρος συνάντησης πεζοπόρων και ορειβατών, εφόσον και οι δεύτεροι ακολουθούν την ίδια διαδρομή προς το Χούσε μετά την όποια επιτυχημένη ή απο-

Στην κατασκήνωση Κογκόρντια με το K2 στο βάθος.

Ο παγετώνας Ανατολικό Γκοντογκόρο όπως φαίνεται από το ομώνυμο πέρασμα.

τυχημένη απόπειρά τους στο K2 ή το Μπροντ Πικ. Εκεί συναντήσαμε τον Tommaso Lamantia από το Βαρέζε της Βόρειας Ιταλίας, ο οποίος μας αφηγήθηκε την παρακινδυνευμένη ανάβασή του στην κορυφή του K2 στις 28 Ιουλίου, εντελώς μόνος του, χωρίς τη χρήση συμπληρωματικού οξυγόνου.

13^η ημέρα: Από την κατασκήνωση Σάιτσο (3395μ.) στο χωριό Χούσε (3155μ.), απόσταση 10,3χλμ., 3 ώρες (χωρίς την 5ωρη παράκαμψη που κάναμε).

Υπό κανονικές συνθήκες, η τελευταία μέρα πεζοπορίας θεωρείται εύκολη, με μόνο ζήτημα τη ζέστη. Ωστόσο, η γέφυρα που θα μας έφερνε στην άλλη όχθη του ποταμού είχε καταστραφεί από την πλευρά του Χούσε. Το πρόβλημα της διέλευσης του ποταμού αντιμετωπιζόταν περιστασιακά με ένα συρματόσχοινο που συνέδεε τις δύο πλευρές, από το οποίο κρεμόταν, με μια τροχαλία, ένα ξύλινο κασόνι φτιαγμένο από τάβλες, κάτι σαν ψαροκασέλα, στο οποίο πηδούσε μέσα ο επιβάτης μαζί με τα πράγματά του, και μ' ένα σχοινί τον τραβούσαν μέχρι την αντίπερα όχθη. Όταν, ύστερα από αρκετή ώρα, ήρθε η σειρά μας για να χρησιμοποιούσε αυτό το ιδιότυπο μέσο μεταφοράς, κάτι ο ποταμός που κυλούσε ορμητικός από κάτω, κάτι κάποια προβλήματα που είχαν προκύψει με το σύστημα μεταφοράς, οδήγησαν αρκετούς από την ομάδα μας να ζητήσουν από

τον οδηγό κάποιοι εναλλακτικοί τρόποι περάσματος του ποταμού.

Η μοναδική άλλη διαθέσιμη λύση ήταν να πεζοπορήσουμε πίσω, κατά μήκος του ποταμού, μέχρι την αρχή του παγετώνα, όπου σε κάποιο σημείο σχηματιζόταν γέφυρα, με τον ποταμό να περνάει από κάτω. Αυτό σήμαινε 4,5 ώρες επιπλέον δύσκολης πεζοπορίας και σκαρφαλώματος σε βραχώδες έδαφος, συνολικά 7 και πλέον ώρες μέχρι το χωριό Χούσε. Σε κάποιο οίκημα του γραφικού χωριού, φτιαγμένο από το ισπανικό κράτος, φάγαμε για πρώτη φορά όλοι μαζί, πριν αποχαιρετίσουμε το προσωπικό που μας συνόδευε και έκανε την πολυήμερη πεζοπορία μας δυνατή. Σε μια μικρή σύντομη αποχαιρετιστήρια τελετή, ειπώθηκαν λόγια ειλικρινούς ευγνωμοσύνης σε αυτούς χωρίς τους οποίους τίποτα δεν θα μπορούσαμε να είχαμε κάνει, δόθηκαν φιλοδωρήματα συνολικά από την ομάδα σε ένα ποσό που είχαμε συμφωνήσει εκ των προτέρων, καθώς και κάποια χρήσιμα αντικείμενα πεζοπορίας που εμείς μπορεί να μην τα χρειαζόμασταν πια. Θα ήταν σημαντική παράλειψη να μην αναφέρω την καλосύνη και ευγένεια που αντιμετωπίσαμε από όλους τους Πακιστανούς που συναντήσαμε στο βουνό, είτε επρόκειτο για άτομα που σχετίζονταν με τη δική μας ομάδα είτε όχι. Μιλώ βέβαια, για Πακιστανούς και όχι για Πακιστανές, γιατί η μοναδική Πακιστανή που συναντήσαμε όλες αυτές τις

μέρες ήταν μια πεζοπόρος. Το ταξίδι με τζιπ μέχρι το Σκαρντού διήρκεσε 5,5 ώρες και μας έδωσε την ευκαιρία να πάρουμε μια σύντομη εικόνα της υπαίθρου και των χωριών της περιοχής. Την επομένη, αφού είχαν ήδη καλύψει μαζί μας μια απόσταση περίπου 160χλμ. συνολικά, ο Rick και ο Tim θα ξεκινούσαν μία ακόμη 12ήμερη πεζοπορία με την ίδια εταιρεία, προς τη Snow Lake και τους παγετώνες Biafo και Hispar.

Επίλογος

Το Πακιστάν είναι πραγματικά ένας παράδεισος για πεζοπόρους. Χωρίς απολύτως καμία επέμβαση από ανθρώπινα χέρια, η οροσειρά του Καρακορούμ παραμένει ένας επίγειος παράδεισος που οι κορφές του αγγίζουν τον ουρανό. Μυθικά βουνά όπως το K2, εκατοντάδες πανύψηλες παγωμένες βουνοκορφές, τεράστιοι παγετώνες, ορμητικά ποτάμια, άγρια φύση, αλπικά περάσματα, γέυση από τη ζωή των σκληραγωγημένων ντόπιων, φαγητά της τοπικής πακιστανικής κουζίνας μαγειρεμένα με ιδιαίτερη προσοχή και μεράκι, είναι μόνο μερικά από αυτά που θα ζησει όποιος/-α αποφασίσει να περπατήσει σ' αυτό το μοναδικό μέρος του κόσμου. Το ταξίδι πραγματοποιήσα μαζί με τον μόνο συνοδοιπόρο Βασίλη Θ. τον Ιούλιο του 2024. Οι καλύτεροι μήνες πεζοπορίας στο Κορακορούμ είναι ο Ιούλιος και ο Αύγουστος. Ιδιαίτερο χρήσιμο

Οι συνοδοιπόροι της εξόρμησης.

βρήκα τον οδηγό του Bart Jordans, *Trekking in the Korakoram. Pakistan: K2, Snow Lake, Gondogoro La and Naga Parbat* (Cicerone, 2024), από τον οποίο έχω δανειστεί αρκετές πληροφορίες. Συνολικά το ταξίδι μάς κόστισε 3200€ (830€ αεροπορικά εισιτήρια + 170€ εισιτήρια εσωτερικών αεροπορικών πτήσεων + 1750€ αμοιβή πακιστανικού τουριστικού γραφείου + 110€ φιλοδωρήματα + 360€ άλλα έξοδα). ▶

Το K2 στο σούρουπο.

ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2025 • ΤΕΥΧΟΣ 270

πεζοπορία
ορειβασία
ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ
ποδηλασία
canyoning
ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ
ορειβατικό σκι

Νυα Kangri (6496μ.)

Tour du Mont Blanc

Κατασκήνωση βάσης του K2

Τα χιόνια του Κιλιμάντζαρο

Ρουμανία – Καρπάθια Όρη